

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Las reformas de 'n Maura

—Bueno; ja 'ls tenim senyalada un' hora pera anar á missa. Ara, ¿quín càstich els imposaré als que no hi vajin?

DE DIJOUS A DIJOUS

UN sucés inesperat vingué á interrompre la brega parlamentaria entaulada ab motiu de la qüestió dels suplicadors. La princesa de Asturias morí dilluns de sobre-part. Es ben cert lo que diu l'adagi de la terra: «Tant hi va'l rey com el papa, com aquell que no té capa.» Ningú dels nats, per alt que sigui, se pot sustreure á l'accio inaplacable de la gran nivelladora.

Ab aquest motiu Espanya s'ha enterat de coses qu'era millor tenirles reservadas: se li ha parlat de còlics que precipitan un part y de gasos que s'acumulan dintre de un cos y li ocasionen la mort; se li han fet pateuts, punt per punt, els progrès de una ràpida descomposició. Al llegar certs detalls de un accentuat caràcter naturalista, un instintivament se tapava 'l nas ab els dits. Y en això van á parar les grandesses de la terra y las condicions de las elevades gerarquies...

El dol nacional s'ha revelat en una serie de disposicions encaminades á estristirnos per ordre superior. Els que més sincerament deuen haver plorat son els còmics y altra gent de teatre, al trobarse ab que ab motiu de la mort de la princesa, eran suspeses las funcions anunciades.

També deuen haver sentit un gran dolor, pero dolor físich, moltas de las personas que, mogudas per la curiositat y l' desitj de visitar el cadàver, s'agomblaren á las portas del Palau de Orient, sufrint empentes, rebregadas y atropellos de tota mena, tant per part de la multitud mateixa, com per efecte de las cargas de la forsa pública. Aquestas no podian faltar. Goberna en Maura!

Y qu'en Maura goberna s'ha posat en evidencia també ab la prensa ab que—prescindent en absolut del Parlament, que ab-aquest per lo vist ja no s'hi conta—ha sigut proclamat heren de la Corona, el príncep Alfonso, fill primogenit de la difunta y de 'n Caserta, ab lo qual si avuy moria'l monarca, tal com ha mort la seva germana, tindriam de nou un rey qu'encare no ha complert tres anys, y la regencia, fins á sa major edat, recauria en son pare, fillol del de Venecia y com ell Carlos de nom.

Una perspectiva encantadora.

Efectuat el sepeli del cadàver, s'han reanudat las interrompidas sessions de Corts.

Previament els ministres tingueren Consell, y, segons notícias, l' amo Toni manifestá qu'estava gravement preocupat pel problema de las subsistencies y per l'hivern terrible que se'n ne vé á sobre. La miseria va cundir y no's divisa un sol medi para contenir la invasió de la fam que temírem en perspectiva. Verdaderas legions de traballadors desesperats prenen el partit d'emigrar.

¡Qué tontos son! Vagin ahont vagin, qu'hont trobarán discursos tan nutritius com els que pronuncia en Maura á cada dos per tres? Qu'hont podrán disfrutar del divertit espectacle dels seus sofismas y dels seus enredos? De gana podréim morir; pero á lo menos moriré divertits. Convé quedarse.

Un diputat republicà, l'Sr. Zulueta, en una reunió celebrada per la minoria desarrollà un plan, en virtut del qual podrian realisar-se obras públicas en gran escala, ab las quals no sols de moment se conjurarà la crisi, sino que ademés se sentaràn bases permanentes que assegurarán pera lo successiu'l desarollo de la riquesa pública. Bastarà contractar un empréstit á aquest sol y únic objecte, qual servay de interessos y amortisiació importaria una consignació anual en el pressupost de 30 milions de pessetas: menos, molt menos de lo que gasta l'Estat en culte y clero.

En Maura troba que la idea es molt bona; pero diu que no hi ha recursos. Y es veritat, no n'hi ha, ni es fàcil que n'hi hajimentres subsisteixin las actuals institucions, fastuosas per naturalesa, y interessades en vetllar per la seva subsistencia, contra 'ls embats de l'opinió enemiga. ¿Com quedaríam si avuy per demà 'ls hi arribava á faltar la defensa dels mausers y dels sal-passers, y l'apoyo de las classes y de las entitats privilegiadas que reben els seus beneficis saldats á expensas del pressupost?

Estém tancats en un círcul viciós, y aquest círcul no hi ha més que un medi de rompre'l. De això tal vegada no se'n adonarà'l poble, fins y á tant que arribi al últim extrem de la miseria y la desesperació.

Dels telegramas sobre la guerra rus-japonesa, á penas se'n arriba á treure l'ayga clara.

En els primers moments son els russos que prenen l'ofensiva, previa una petulant declaració del general Kropotkin, y á lo millor se troban arroliats, desfets, triturats per la formidable embestida dels japonesos. En tot l'imperi reina un pánich estant, y l'govern pren serias preconcussions, per evitar els desbordaments del disgust públic.

Al cap de pochs días, quan ja semblava que no havia de quedar ni un rus per remey, com si per art mègic's revifessin, se rebaten sobre 'ls seus vencedors, y obtinen algunes ventatjas de importancia. Sembla que s'han pres en serio el propòsit de vénixer ó morir de una vegada.

Y van morint, á centenars, á milers, tant els de l'una com els de l'altra banda, en una batalla, ó en una serie de combats que's prolongan per espai de 10 ó 12 días. Y lluytan encarnissadament, con feras rabiosas, prenentes y represententes les posicions un sens fi de vegadas, y empleant tots el mes d'extermini y destrucció: els explosius, el foc dels canons y de la fuselleria, las bayonetes, las culatas, y quan no tenen res més que dents y 'ls punys. Moren; pero no vencen ni 'ls uns ni 'ls altres... S'extermen; pero fan taulas.

Y l'humanitat, passiva espectadora de aquests horrors, no troba que hagi arribat encare l' hora de posar fi per tots els medis á l'espantosa carnificina.

Maleida civilisació la que sols serveix pera perfeccionar els medis d'exterminar!

Tant salvatges son els que's baten, com els que ho consenten.

PEP BULLANGA

¡A DEFENSARSE!

INGÚ sabia donarse compte á punt exacte de la causa ó motiu que havia obligat á n'en Maura á suscitar novament y de una manera tan intempestiva y tonta la qüestió dels suplicadors, que's donà per resolta definitivament en las últimas sessions de l'anterior legislatura.

Sembla, en efecte, un cop de boig, aquest afany de crearse á sí mateix una situació erissada de dificultats y de conflictes.

Precisament en l'ocasió de tenir entre mans al tres assumptos de més profit y trascendència pera la seva política anti republicana, com son la reforma electoral y el projecte de llei de administració local, que tenen per objecte manifest posar un fré á la prepotència electoral del partit republicà; precisament en l'ocasió de tenir en remill el projecte de reforma del Concordat, ab el qual se proposa afanar més y més la influència política y social del clericalisme, es quan se li ha antoixat, á manera de paréntesis, resuscitar una qüestió que havia quedat per completar resolta y perfectament definida.

Quins motius pot haver tingut per obrar de aquesta conformitat? Molt poderosos han de ser, per haverse decidit á plantejar una qüestió, de la qual, á despit del vot favorable dels diputats de la majoria, ha de sortirne quebrantat, de tal manera que fins guanyant, ha de perdre.

En el terreno de la discussió, es per en Maura una qüestió perduda. Totas las seves argucias, tots els seus sofismas s'estrellaran davant de la rahó y de la lògica.

L'última vegada que's tractá de aquest assumpt, quedant definitivament resolt per medi de una transacció ab totes las minorias, fou convingut acabar per sempre més ab els abusos que venian cometentse á la sombra de la immunitat parlamentaria. S'adoptà la fórmula que's estimà més convenient pera prevenir semblants abusos en lo successor, y s'acordà donar per denegat en bloc tots els suplicadors pendents. Això equivalia á fer foch nou. Era allò que's diu vulgarment: «Lo que haja estat, hagi estat; pero en lo successor, serà precis atenir-se á las disposicions adoptadas.» Se considerà efectuada la transacció baix la base de un' amplia amnistia.

A questa amnistia, està clar, havia de comprendre no tan sols els suplicadors presentats, sino també aquells que poguessin presentar-se relativs á fets realisats ab anterioritat al acort. Tant degué ser aixís, que dos nous suplicadors presentats al Congrés ab posterioritat al acort, avants de que terminés l'anterior legislatura, se donaren per denegats, per virtut del acort mateix y per considerar-se compresos en aquella especie de amnistia.

Ab quin fonament han de ser de pitjor condició els que s'han presentat de nou en l'actualitat, referents també á fets anteriors al acort, y enterament iguals en tot y per tot als dos que siguieren denegats? Han de pagar els diputats las demoras dels funcionaris del ordre judicial en presentarlos oportunament? S'ha de donar efecte de suspensió á un estat legal creat per totas las representacions del Parlament? Tant se valdrà com dir, en sentit invers, que las leyes tenen efecte retroactiu.

Y no obstant, en Maura s'empenia en sostener aquesta teoria indigna de un mal estudiant de primer any de dret. Y la sosté deixant en descubiert la seva informalitat, de tal manera, qu'en lo successor, avants de tractar ab un home capás de faltar ab tanta frescura als seus compromisos, serà precis mirars'hi una mica y prendre las més exagerades precaucions. Y la sosté, sobre tot, fent violència á las conviccions íntimes dels representants de la majoria dintre de la comissió, y posantlos en el cas de pensar de una manera com á particulars y de obrar en una forma diametralment oposada á lo que pensan, com á diputats mauristas.

En el terreno polítich l'efecte resulta encare més desastrós per ell.

Era molt difícil que totes las minorias arribessin á formar una conjunció estreta ni en la qüestió de la reforma electoral, ni en la de la ley de Administració local, ni en la del projecte de reforma del Concordat, per oposar-se resoltament fins apelar á tots els medis, als plans de 'n Maura.

Donchs aquesta conjunció tan difícil d'establir l'ha realisada en un moment en la qüestió dels suplicadors. Totas las oposicions apareixen unides en contra del govern. Y's dona el cas de que 'l President de la Cámara, elegit fa pochs días, pels votos exclusius de la majoria, y á quin las minorias, en la legislatura anterior hagueren de molestar ab repetits vots de censura, se troba avuy, en la qüestió dels suplicadors, al costat de las minorias y en contra del govern.

De manera que 'n Maura pera tirarho tot en orris, ha acabat per desequiar l'estabilitat parlamentaria del Congrés.

De què li valdrán els votos dels innominats de la majoria, fills del xanxullo y de la pressió oficial els més d'ells y el resto representants del país mort que no's preocupa de la cosa pública, davant de la massa composta de totes las minorias, que repre-

sentan vots reals y efectius dels electors y las regions de la nació més vivas y influyentes?

Y si's considera que una gran part dels votos de la majoria son arrancats contra la convicció íntima dels que 'ls emeten, obligats á cedir á la pressió de 'n Maura, que invoca 'ls debers de una disciplina cega, tindrán l'espectacle botxornós de un governant desatentat, alsantse contra la rahó, la lògica, el bon sentit y la voluntat del país.

El govern contra'l poble: això es lo que 'ns faltava veure de una manera tan evident y en una forma tan desfregada.

Pero ¿per qué 'n Maura s'ha decidit á ficarse dintr de una fanguera, en la qual corre'l perill de quedarhi empantanegat fins á la nou del coll?

Si ho ha fet per la seva propia y exclusiva voluntat, s'haurà de reconéixer qu'és el governant més tonto que ha empunyat mai las riendas del govern. Tonto fins al suicidi. En aquest punt de la tonteria haurà deixat enrera al seu antecessor Silvela, á qui en Cánovas va declarar tonto de solemnitat.

Ara, si ha obrat per altres motius, verbi gracia per sugestions de algun poder superior, com hi ha qu'axísi ho creu, serà precis reconéixer que 'l seu servilisme cortesá l'posa en un mal lloch pera regir un país no ja democràtic, sino sols constitucional, en el qual estiguin condicionadas las facultats de tots els poders.

De totes maneres haurà fet com en Kuropatkine, á qui'l govern del Czar li imposa'l manament de pendre l'ofensiva, y 's llansa á sofrir el més espantós desastre. Terribles consecuencias de la cortesia exagerada!

Que alguna cosa hi té que haver en aquest sentit ho revela en certa manera un concepte que se li va escapar en el curs de la discussió, deixant entre veure 'ls seus propòsits. En efecte, en Maura va indicar que 'ls diputats compresos en els suplicadors pendents, per més que 'ls tals suplicadors siguissotorgats, no sufririan danys ni molestias, tota vegada que se 'ls podrà fer objecte de un generós indul.

Es á dir: el poder moderador, aconsellat pel poder executiu, se dignarà indulgar als representants del poble. La representació popular supeditada al poder executiu y al poder moderador! Y això en un país que guarda en els seus recorts y té viva encare en el seu esperit, aquella célebre fórmula de las Corts aragoneses: «Nos que valemos tanto como vos, y todos juntos más que vos!» Se necessita ser en Maura, per incorre en aquesta canallada. Ey, enemigos, Sr. Fiscal, canallada en català, que vol dir criaturada.

L'indult als representants del poble, als co-sobrers, segons l'esperit de la constitució vigent; als soberans únichs, segons el criteri que sustenten els republicans! Y l'indult arbitrari, graciós, humiliant! Es aquest el compendi y resum de l'obra forjadella que intentaven fer la revolució desde dalt?

L'indult ni'l demanan, ni'l volen, ni'l necessitan arri ni mai els que assumeixen en la seva persona l'investidura popular, que 'ls fa naturalment inmunes á las agressions dels demés poders. Qui necessita en tot cas un indult, son els perpetradors dels espantosos desastres nacionals.

Sobre aquest punt, me sembla que ja es hora de que 'l país en massa, formulí el seu capítol de cárrecs, ab tota la severitat qu'exigeix el cumpliment de la justicia.

Liberals, demòcrates: ja defensar-se!

P. K.

El cas del coronel Pujol

El coronel retirat, D. Joan Pujol, fou citat á declarar com á testimoni, en una causa que intruïa el Tribunal militar ab motiu de la celebració de un meeting.

Al pendreli la declaració, el Jutge instructor li exigí que prestés jurament en nom de Deu.

Y ell se negà á ferlo, manifestant que no professa cap religió positiva, y prestantse en canvi á prometre pel seu honor dir la veritat en tot quan fos preguntat.

Ab motiu de aquesta negativa, que segona sembla ni menys sigüe contrastada pel jutge instructor, se li entaulà una causa per desacato. Fou sustanciat el procés pel ram militar, y después de celebrada la vista en consell de guerra, se dictà sentència, condemnantlo á un mes de arrest major.

Aquests son els fets resumits en pocas paraules. Ara aquí van alguns duptes que se'n ocurreixen. En primer lloch, se'n fa molt extrany qu'existeixi en els procediments judiciais el requisit del jurament en nom de Deu, tota vegada qu'està en pugna oberta y manifesta ab els preceptes constitucionals, que proclaiman la tolerància religiosa, y reconeixen en tot ciutadà espanyol el dret de professar la religió que tingui per convenient ó de no professar cap.

Existeix ademés en el Còdich penal un article que prescriu que serà penat tot medi de violència ó de imposició que s'emplehi en el sentit de obligar á un ciutadà á realizar contra la seva voluntat qualsevol acte de una religió qu'no sigui la seva.

Ei jurament en nom de Deu té tot el carácter de un acte de caràcter religiós.

Cóm cons nten, donchs, els poders públichs, la subsistencia de una fórmula jurídica, que pugna obertament ab la lletra y l'esperit de la Constitució y ab una de las prescripcions clara y taxativament contingudes en el Còdich Penal?

De aquesta falta de concordança entre las disposicions legals se'n originan conflictes y disgustos, dels quals en son víctimas, ben injustament, els homes dignes y sincers, que mantenen en tots els cassos la integritat de las seves conviccions.

* * *

En segon terme, no deixa de ser anòmal, que tractante de un militar retirat, es á dir de un home que ha deixat de pertànyer á la milícia, com el coronel Pujol, la causa de desacato fos instruïda pel ram de guerra.

Es que 's considera que l'haver pertenescut á la milícia, liliga al individuo per tota la vida á un règim especial, de una manera semblant al membre de una comunitat religiosa? Es que 's exigeix als militars vots perpétuels, com als frares, y es que aquests vots subsisteixen fins després de haver passat aquells á la categoria de paisans?

Doném per admés que això sigui.

Donchs, com s'explica, llavors, que 'l coronel retirat Sr. Pujol, quan ha vingut l' hora d'extingir la pena de un mes de arrest que li sigueva imposta, en lloc de portarlo á las presons militars ó d'enviarlo á una fortalesa á cumplirla, haja sigut conduït á la presó nacional, á la presó model, dominant per estatge una celda de reclusió per l'istil de la que 's donan als quinzenaris, timadors, lladres y altres criminals de delictes comú?

Com á militar se l'encausa y com á militar se l'encusat, y en canvi se li fa cumplir la pena, com á paisa.

Es que 's ha vist mai res més absurd? Es que 's ha vist mai inconseqüència major?

No per tractarse de una pena leve—ja que per haverse negat á jurar en nom de Deu, no havien de fusellarlo—deixa de ser grave y fins gravíssim en tots els seus aspectes el cas del coronel Pujol.

Se tracta de un

Pero si bé's considera's veurá que per no haverse suspés llavoras, devíen suspendre's ara.

L'una cosa es conseqüència de l'altra, com els desmays ho son de la depressió física.

Y al que s'deixa caure, es molt natural que l'trepijin.

Morta la Princesa de Asturias, podrà succeir lo següent:

Que moris el rey (tots som mortals) y en aquest cas la corona passaria al infant Alfonso, nen de dos anys y mitj, quedant encarregat de la regència l'seu papá, o sigui l'simpàtic Caserta, fill de aquell valent, que durant l'última guerra civil feya armas en favor dels carlistas.

Una sorpresa ben agradable i veritat?

¡Oh y que n'té de cops amagats la institució monárquica!

En el debat á que va donar lloc la profanació del cadàver del marqués de Pickman, va dir en Sánchez Guerra:

—«La inhumació se practicó de acuerdo con la familia del Marqués. ¡Sabe el Sr. Rodríguez de la Borbolla quien representó á la Marquesa en el acto de la inhumación? Pues el abogado de la casa.»

Al poc rato de feta aquesta afirmació, va saber-se, per declaració de la Marquesa, qu'era completalement inexacta.

No hi ha que donarhi voltas: molt depressa, ab gran rapides poden volar les guatllas; pero primer es atrapat un Sánchez Guerra, que un coix.

Ab verdader acert classifica *El Ampurdanés* de Figueras als partidaris y als enemichs del descans dominical.

¿Quins son els que l'defensan? Els dependents de comers que cobran per mensualitats, y qu'encaixen que no traballin els diumeners, percibeixen la mateixa mesada que si traballessin.

¿Quins son els que l'atacan? Els pobres jornalers que l'dia que no traballan no cobran y l'dia que no cobran no menjan.

Riguinse de la teoria benèfica y humanitaria de concedir un dia de descans per cada sis de traball. Aquí no hi ha més teoria que la del egoisme.

Podria admetres el descans setmanal, sempre que l'que descansés percibis lo necessari á subvenir á las seves necessitats.

D'altra manera, per la major part de la gent, més que un aliví es una agravació de pena.

La gran solució seria fixar la jornada màxima de vuit horas ó menos, á tenor dels majors medis de producció que s'anassin establint.

De aquesta manera l'descans dels cos estaria com hauria d'estar diariament distribuït y seria ben proporcionat á las condicions de la naturalesa humana.

Lo que s'fa avuy no es un progrés social, sino una enganyifa de mal género urdida, principalment, per la moixigatería religiosa.

El Centre republicà de Sant Gervasi de Cassolas, instalat en el carrer de Alfonso XII, núm 54, inaugurarà aquests rit la seva escola nocturna, ab assistència del tinent d'arcade y regidors del districte octau y de dirigents catedratichs y professors de diversos centres de aquesta capital.

El Centre republicà instructiu del districte octau ha obert un espayós colègi de noys, en el carrer de l'Estrada, 11, primer, montat ab tots els adelants de la moderna pedagogia. Recomanem á las associacions republicanes el lema que ha adoptat aquest centre: «Salut, Progrés y guerra á la ignorancia». Així es com se fá Republica.

TORDERA, 12 de octubre.

«Ruja el infierno, brame Satán...» Als acorts d'aquesta rancia marxa fúnebre, diumenje próxim, passat celebra-rem els ultramontans d'aquesta població, la tant reme-nya de romeria, que més se podrà calificar de manifestació política, ja que l'scrits de visca 'papa rey, resonaven ab freqüència. També l'nostre pinxo merlot acabà de completar la broma ab els crits de «mori la masoneria».

De totes maneres poden estar content del gran èxit, donchs la concurrencia s'acomponia de un parell de dotzenes de llanuts, una munición de donas y criatures y una bona remada d'hipòcritas, gènero qu'abunda molt en aquesta població.

ISONA, 16 de octubre.

Diumenge dia 9 del corrent va pronunciar un discurs el bisbe Badia, fill d'aquesta vila. Pujá'l bisbe al armari y despotrà contra la llibertat y la premsa liberal, emprendentes contra las noyes, dihen que totas las que anaven á passejar ab els joves perillavan y no tenia salvació, y que l'dia de festa l'havíen de passar á l'Iglesia.

A poguerli contestar, hauríam dit: «No veu, senyor bisbe, que tant las noyes com els joves no tenim altra distracció que l'simulacre... horrat? D'això del perill, sàpiga qu'els joves d'Isona no hem donat cap escàndol fins ara. En canvi la gent que va per las Iglesies no donan tot sovint; havem vist ja tres Tenors de sotana, sent dos d'ells agarrotats y portats á la cangrí.

Meditém, medítém el sermó de un bisbe il·liberal, y figurem-nos com han de ser els dels absolutistes.

PERAFORT, 17 de octubre.

El nostre valiente escarabat sembla que torna á perdre l'oremus. Diumenge passat va dir desde la trona que l'Odon de Buren en compte de dirse aquest nom s'hauria de dir Odon de Mal, pues tot lo qu'ell diu son farsas y mentides. També criticà l'congrés de jueus que ara hi va haver á Roma, dihen per últim, que a n'quests homes (del poble) que van per las casas dihen que la Santa (?) Religió es una farsa, los treguin á cops de barra (3.ª obra de misericòrdia espiritual, com diuen ells).

«No farà millor regalar á Moisen Trumfos un ronsal y una albarda?

CASTELLÓ DE AMPURIAS, 17 de octubre.

A la tornada de la romeria del Camp (Garrigüella), y al passar la comitiva per la plassa, un vicari *echao pa lante*, s'encarà davant d'un vell, pel mer fit de haver dit: «Que no més hi havia beatas. Ab cara avinagrada, frenètic y provocatiu, li engegà evangèlicament l'següent pirop: Vos lo que sois un vell brut. Y girant qua s'entornà al mitj del remadet angelical de l'sicas de Maria. Se veu que clarament aquest gall venia alat

d'alsar massa 'l porró, ó la gelosía per las *icas*, porque diuen que piula més que 'l gall de la Passió. Felicitém al Tano per la resistència y forsa herculea que demostra al portà 'l San Cristò. ¡Malaguanyadas energías! Tan bé que podrà rodà una sinia!

Del desafío

dir veritat, no m'explico l'escàndol que públich y periódichs están armant aquests días ab motiu del desafío celebrat

últimament á Sevilla.

De què's tracta, en resum?

Per rahóns que no'n importan, dos senyors, marqués l'un, capitá de la guardia civil l'altre, determinan reunir-se al camp del honor y cambiar allí, en condicions certament duríssimas, unas quantas balas.

Tal com s'ha pactat se compleix. Acompanyats dels seus padrins, se troben els dos adversaris en el lloc designat, y, [pim, pam! pam!, pam!]. La funció no dura gayre. El marqués cau rodó en terra, y quan el metge hi acudeix per auxiliarlo ab els recursos de la ciència, observa que ja no li queda res que fer: el venut, á més de venut, es mort.

Y aquí comensa la saragata.

Mogut no sé per quin sentiment, el públich aixecà'l crit al cel, clamant contra 'l desafío que acaba de tenir lloc.

La premsa, anant com sempre á remolch de la corrent en compte d'encaminarla, fa coro á la opinió

general clamoreig contra 'l sangnant drama de Sevilla?..

Lo que hi ha aquí es que 'l públich, voluble y superficial com sempre, s'ha deixat portar per la impressió, y en realitat de veritat ni diu lo que sent ni sent lo que diu.

Suposem que 'l resultat del choch entre 'l marqués y l'capità hagués sigut completament diferent del que ha tingut ara. Suposem que, anunciat el desafío á só de clar, se troben els dos antagonistes en el terreno, y que, després d'haver fet els disparos de reglament, ilesos, frescos, sense haver sufert ni la més insignificant ferida, tornen els dos á Sevilla de la mateixa manera que n'han sortit.

¿Qué hauria dit llorras aquesta opinió pública, avuy tan tràgicament desconsolada? ¿Qué hauria dit?

Horritora el pensar la broma que á expensas del capitá y del marqués s'hauria fet en carrers y plazas, en circuls y cassinos, en redacció y ateneos...

—Valents comediant! —hauria exclamat la gent. —Per anar á fer el criatura, disparant un parell de pistolas carregades ab balas de xacolata, no necessitaven alarmar al veïnat ni moure tot aquest aparato de metges, padrins, capsas de venas y desflas!.. [Ni una gota de sanch!] —Ni una mica de tantol!.. —Y per això no han tingut tres ó quatre dies ab l'ay al cor?.. [Farsants! Titelles!..]

Aixó y no altra cosa haurian dit dels desafiat de Sevilla 'ls mateixos que avuy s'estremeixen d'horror comentant la mort d'un dels dos combatents.

Just es, donchs, que cada pal aguantí la seva vela y que no'n califiqui de manifestació de sentiment lo que no es més que llagrimo de cocodril.

El culpable, el verdader culpable le de la mort del

deça: Cayó para siempre la raza espuria de los...

Durant una romeria que 'ls veïns de dos poblets d'una província gallega l'altre dia varen fer, va arribar á tant l'altruisme d'aquells mansassim anyells, que comensant á pedradas, seguint ab els ganivets y acabant ab las pistolas de calibre nou y deu, quan els civils hi acudiren, tingueren el trist plaher de recullir quinze joves ab el cap y 'l ventre oberts, y dos ó tres qu'ja havíen comensat el somni etern.

—Ah! —Si tan bonic exemple de pietat y ardenta fe pogués trobar en tots els pobles imitadors diligents!..

Romerias com aquesta es lo que á Espanya 'ns convé. —A veure si en quatre dies, exterminant els eis ab ells á tros y á garrotadas, s'acabaven els romeus!..

La premsa, sempre oportuna, ab rara unanimitat vé aquests dàls lamentant de las collas d'emigrants que cada vapor que marxa se'n porta cap á Ultramar.

—A buena hora mangas verdes!, se li podrà objectar á aquesta premsa inefable.

—Volent res más natural que tocá 'l dos d'una terra hont ja s'ha acabat el pa?

—Qu'hi ha qui fugí cap á Amèrica!

—De pitjors no passaran, si las coses no variari. No ja sis ó vuit remats de traballadors famelichs, tots ens en haurém d'anar!

—De la guerra?... Per parlarne, francament, no'm veig ab cor.

Ja'n tinc de notícies frescas, tant de la part del Japó com de procedència russa; ja'n sé de detalls del foc que hi ha hagut tots aquests dies á Chang-fung y á Pang si-long; pero... lo dit, preferisco no ocuparme poch ni molt.

El que vulguin ferse càrrec del estat de la qüestió y contempli aquell gran quadro ab sos verdares colors, no necessitan diaris, ni parts ni ilustracions.

Arròbinse xano xano fins d'rerra 'l torín nou, y á l' hora en que hi ha més trafech, entrin al escorxador.

C. GUMA

A surt allò del automòbil. Així ho assegura un telegrama de *El Noticerio*:

—En las maniobras militares que han de celebrarse en Andalucía, el rey passará revista á las tropas montado en un automóvil precioso que acaba de adquirir.

—Donchs y en Maura que s'oposava á que 'l rey d'Espanya empleés aquest medi de locomoció... qué farà en Maura?

No ho fassin corre, pero se m'assegura qu'està prenent llissóns pera, si així li ordenan, servirli de chauffeur.

Va divulgarse que s'havia dictat auto de presó contra 'l capitá Paredes, matador en desafío del marqués de Pickman.

Y fins ya celebren ab aquest motiu el rasgo de energia del Sr. Maluquer, fiscal del Tribunal Superior.

Pero lo que no se sab encare es si aquest auto de presó s'ha fet efectiu.

En cambi s'ha donat compte dels viatges que ha fet de Sevilla á Madrid acompañat sempre de un seu superior.

S'ha parlat també de certas reunions celebradas pels seus companys d'armes, per ocupar-se del asumpte.

Si arriban á conseguir lo que intentan, may ab més rahó que ara, podrà cantar-se aquella antigua cansó que diu aixís:

—El ser civil es un placer.

—Y donchs, amo Toni, qu'hem de fer?

—No es vosté aquell governant que diu á cada moment que ab la llei á la mà està disposat á fer passar á tothom per l'adressador?

Donchs contemplis ab el mirall, y 's veurá colat entre l'espasa de la llei y las paretas de la benemèrit. Y com no tingui pà al ull, vosté mateix s'egarrifarà de la fila qu'està fent.

Un periòdic de París, atribueix al Papa Sastre, inspirat per en Merry del Val, la resolució de tirar, com se diu vulgarment, la capa al toro.

No tracta sinó que de realisar un petit projecte que té dos plans conjunts y un sol objectiu: apoyar al rey de les húngaras á Espanya y procurar á França la restauració dels Borbóns.

Després de lo qual, Espanya y França unides, l'ajudarián, com es consequent, a reconquistar el poder temporal.

Per supuesto que la cosa encare que sembla una mica peluda, es sumament fàcil de realisar.

La campanya continua ab el mateix moviment:

els nipòns avansant sempre els russos sempre rebent.

niò, y publica articles y més articles vituperant als autors del drama y á tots els qu'en ell han tingut intervenció més ó menos directa.

Y à conseqüència d'aquesta unanimitat de parers, s'als un sacramental de mil dimonis que arriba á resonar en el mateix augustin alberch de la representació nacional.

—Això es inconcebible! —crida la gent. —En una nació civilizada no deuen tolerar-se semblants espectacles! —exclamen els diputats.

Y qui en una forma, qui en un'altra, tothom anota la mort del flet y tothom deixa caure sobre la remota tomba del cementiri de Sevilla una llàgrima de commiseració ó una floreta retòrica.

—Quin horror!

—Matar á un home ple de vida!

—Això no succeeix ni entre les fieras!

—Restos odiosos de la barbarie mitj-eval!.. Etcetera, etc., etc.

Parlém á pams, caballers, y posém en son degut lloc las coses.

Quan els dos contrincants van dirigir-se al camp del honor, ¿per qué hi van anar? Ignoraven, tal vegada, que del canó d'una pistola pot ab una facilitat desplaçar sortir la mort?

Els padrins, els qu'en el desafío van intervenir, tots els que d'ell estaven previament enterats, se imaginaven potser que les armas de foc son tiradors de goma, joguets inofensius, incapços de produuir als que 'ls manejan ni la més petita escarrida?

No 's necessita sinó unas bonas mangueras carregades d' aigua beneyta y la gracia del Espiritu Sant.

Y la gracia ja la té... De projecte graciós com aquest, difícilment se 'n trobará un altre.

Bona idea la que va desarollar el diputat republicà Sr. Zulueta en el Congrés.

La pólvora que 's gasta en salvases, que no serveixen de res, per què no s'ha de repartir entre 'ls pagesos que podrian utilitzarla en els seus canons granífugos?

El govern va semblar acollir benévolament la pretensió del inteligiçent diputat, legítim representant dels interessos agrícoles; pero ja veurán com de pólvora, al poble, no n'hi proporciona ni un grà.

Massa tem qu' en alguna ocasió s' esmersefarà en desfer, no sols els nívols lletjós que 's condensen en l' espay, sino també en destruir els que 's forman tot sovint en l' atmosfera política, y, que quan desbotan fan més mal á la nació que una pedregada seva.

Als jesuitas se 'ls acaba de concedir un nou privilegi: el de que no hajan de ser precisament llicenciatx y doctors els que donguin l' ensenyansa en els seus establiments; pel cas bastarà que siguin batxillers en arts.

Això està contra las disposicions vigents; pero no contra l' ordre natural de las cosas.

¿Quin es l' objecte dels colègis jesuitichs? Senzillament: formar burros. Y per aquesta tasca basta un traginer. Encare trobo que fan massa utilitzant els serveys dels batxillers. Per apagar llums, n' hi ha prou ab els sagristans.

¡Vaya uns disgustos que s' han produxit per tot arreu ab motiu de la nova llei de alcohol!

Ab la nova llei y ab el seu reglament, que conté la friolera de 358 articles, tan enredats, que á lo millor fins l' home més expert corre perill d' entra-bancarse y caure de bigotis.

Un gran número de productors y comerciants han adoptat el partit de tancar els establiments y retirar-se del negocí. Y es que l' intrincat reglament els ha marejat més que si s' haguessin begut tot l' article que tenian dintre de les botas.

Si va cundint la moda de donar-se de baixa, tindrem un gran reglament; pero no quedará ningú, absolutament ningú, á qui pugui aplicarce.

Si m' encarregueix la confecció del Toisó destinat al general Azcárraga, organitzador de la derrota, prompte ho tindràs arreglat.

Una sèrie de caps de mort, formarien la cadena.

Y al extrem, penjant, en lloc del bò, la imatge de un esquàlit repatriat.

«Eh qu' estaría bé?

Aprofitant l' ausència de 'n Lerroux y la de 'n Junyol, individuo de la comissió de actas, que tenia anunciat formular vot particular sobre la de Almáden, van ferla aprobar per sorpresa.

Se tractava de un *passant* de 'n Maura, y es per això que van ferla *passar*.

Lo que 's fa ab las bolas en els jochs de mans:

—Passa, petita...

Sols que 's jochs de mans mauristas sempre resulten bruts.

A Badajoz, días enrera va haverhi gran escàndol. En l' interior de una casa, una dona llansava crits esgarriofosos, al compàs de uns cops que se sentien molt bé, com si marquesin el compàs.

Van pujar-hi 'ls veihins, y 's presentà als seus ulls un espectacle inesperat. L' individuo que atunyinava á la infelicitat era un mossén, y á fé que no la planyifa per tendra.

Motiu de la qüestió: el ser ella la dispesera del ensotanat y haverli demanat ab molta instància 'ls atrassos que li devia.

Sent això 'l reverendo y tiràrseli á sobre com una fiera, va ser obra de un instant.

Y ara serà capás de dir que ha quedat en paus. Perque tot el menjar que ella li havia adelantat, ell li ha pagat en una sola especie: en *natas*.

Qué trempons son, per tot arreu, aquests negociantz en missas! ¡Y quina afició á demostrar que tenen aptituds pera l' episcopat, segons el brillo ab que confirmán!

Y no sols per bisbes volen fer veure que serveixen, sino fins per papas, dada la manya qu' emplean en fer cardenals.

Una de las notes culminants del actual moment històric, es aquí á Espanya l' emigració.

L' exportació á Amèrica de brassos útils que aquí no troben empleo, y de ventrells buyts que no venhen la manera de saciarse, està á l' ordre del dia, en totes las regions de la Península, á Galicia, á Andalucia y fins en la nostra mateixa Catalunya.

Se parla per tot, de barcos abarrotrats d' emigrants, y de altres que 's preparan á carregar tots els que 's presentin.

Y 'l govern tan tranquil; y en Maura tan content.

Lo qu' ell deu dir:—Que se 'n vaji tothom; aixís estaré més ample.

Y la veritat es que, com que se li deixa fer tot lo que vol, va inflanste, va inflanste de tal manera, que aviat Espanya serà xica pera contenirlo.

De manera que 'ls que li fan lloc emigrant, s' anticipan als seus desitjos y á las seves necessitats.

Ara no més falta aleantar als clericals, preparant els elements per una nova guerra civil, y 'ls clericals s' encarregarán de acabar ab els que no emigrin.

Aixís farém net de una vegada.

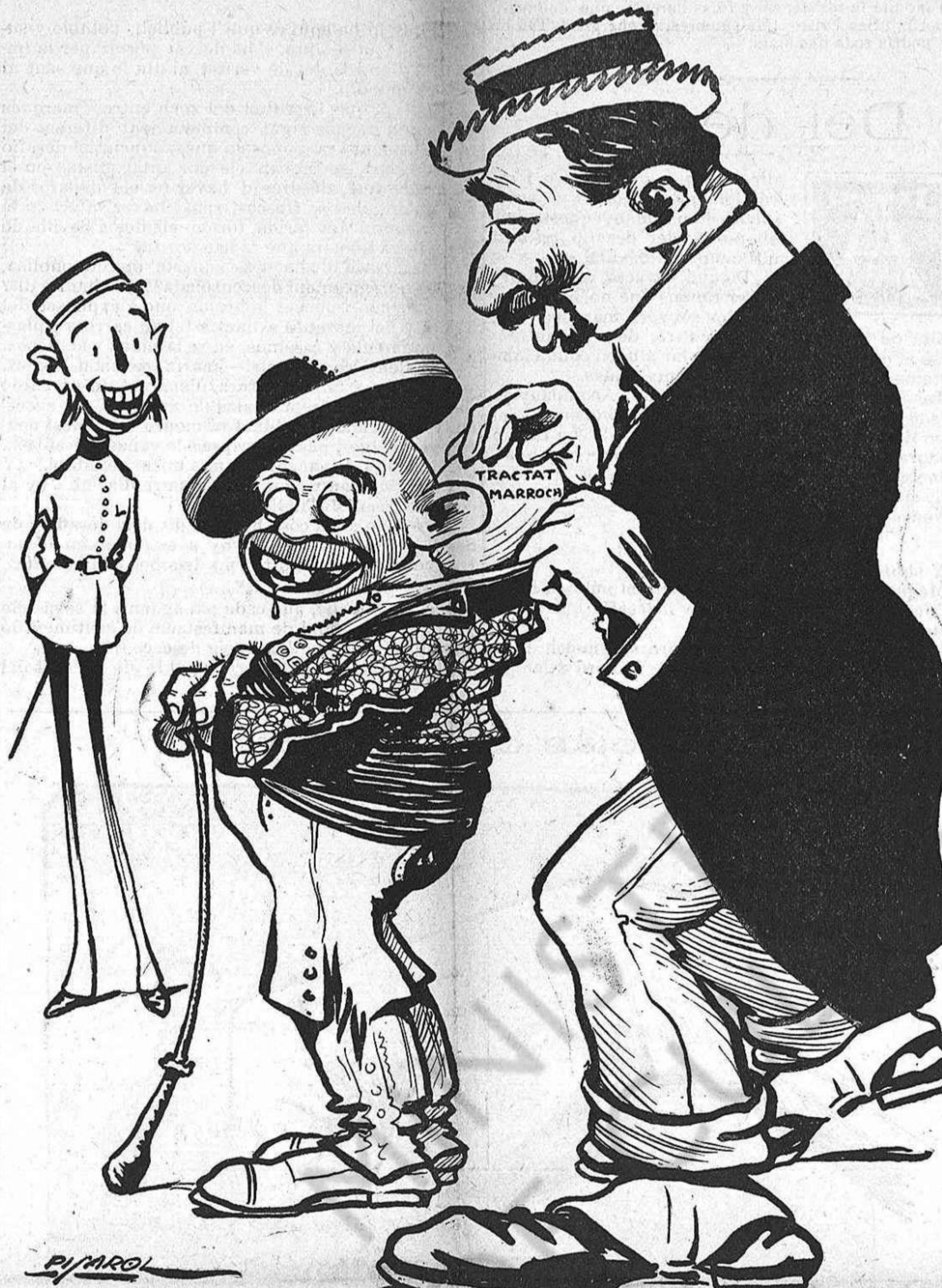
Catolicisme convencional.

La major part dels catòlics el practican.

Consisteix en no recordar-se de Santa Bàrbara siquian trona, y encare, en la suposició, may en la seguretat de que Santa Bàrbara existeixi.

Condillac, que á lo menos era un home franch, solia pronunciar la següent oració:

El pèrvénir d' Espanya es al Àfrica

—¿Qué estás fent, amiga Fransa?
—Arxivo aquest tractat nou

que van firmar l' altre dia,
(y de pas t' amago l' ou)

—Oh, Deu meu, si es que hi ha Deu: salveu la meva ànima, si es que tinc ànima.

Aixís pensan els catòlics en sa immensa majoria, sols que no tenen prou franquesa per declararlo.

Entre dues senyoras, que forman part d' una confraria piadosa.

—¿Qué no ho sabs? Ahir el Pare Geroni va confessarme...

—Ah, sí?

—Sí, noya; va confessarme 'l seu amor.

Vaig á Sant Boy y pregunto:
—Es aquí l' Espanya?—No;
encare no l' han portada.—
Lo qual que m' ha extranyat molt.

Déixam un duro, si 'l tens,
déixamel, y jo 't prometo,
que dintre d' un mes, si puch,
ja te 'l tornaré si hi penso.

M' empipan els capelláns.
Sempre: «Cuseuvos, cregueu...»
Hombre, si tan bo es casarse,
¿com es que no 's casan ells?

En el mar de la política,
lo mateix qu' en altres mars,
per ferhi una bona pesca
s' ha de saber tirar l' am.

L. WAT

Marit y muller
sovint se barallan
y ell sempre al poch temps
perdió li demana.

Qu' es sols un ninot
pregona ella ab rabia,
puig no 'l pot sufrir
perque se li abaixa.

MARTÍ REVOLTOS

—Per qué vesteixo, Marfa,
sent militar, de paisà?
Per no inspirí antipatia.

—Donchs á mí m' agradaría
el veure'l de capi'a.

Lo CANTOR VALLENSE

—Del teu bosch, ioh Reparada!
deixam gaudí 'ls encants bells.
—No 'n tinc cap de bosch, Baucells,
soch una pobre... pelada!

ANTOLÍ B. RIBOT

—Pauet ¿qué tens?
—Que ab el pare
m' he disputat tres vegadas.
—¿Y t' ha dat la rahó al últim?...

—No, al últim las garrotadas!

T. DE PISSARRA

—Son bonichs aquests moniatos...
—D' hont venen?—De Montornès.
Son cars, pro no valen res...
—Home, aixís son molt baratos!

ANDRESITO

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Xa-ra dis ta.
2. ANAGRAMA.—Domini—Dimoni.
3. TRENA-CLOSCAS.—L' Escursor.—El cor del poble.—Mal pare.
4. GEROGLIFICH.—Com mes hi fas mes hi perts.

XARADA

Natura també es bonica
quan s' endú 'l sol la claror
y una nit total, pristina,
reclama l' admiració
del devot de la bellesa,
del artista de debò.

Del fondo blau hu destaca
una *hu-dos-tres* com un sol
diminuta, pro brillanta,
bellugosa, ab raigs de foc
que' s perden com fils de *prima-inverso-quint* poquet á poch
á mesura que s' allunyan
del seu centre d' atracció.

J. COSTA POMÉS

MUDANSA

La Pepa, en una *tot*
per qüestió de *total*,
va armà un original
y molt gran esvalot.
Y fins,—va dí un xicot
qu' això va presenciar,—
li varen propinar
una *total* tan forta...
que la deixaren morta...
pro va ressucitar.

A. RIBAS LL.

TARJETA

L. GALO

SORIA

Formar ab aquestes lletres combinadas lo nom d' un drama mímich.

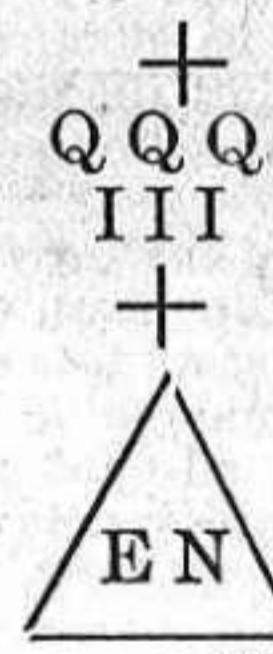
UN HÉROE

CONVERSA

- Baldomero; sabs quif 's casa?
—¿Quif?
—La filla de 'n Sugranyes.
—Quina, la Pepeta?
—No; la que jo mateix t' hi dit.

JOSEPH SUBIRATS

GEROGLÍFICH

MANEL DEL MOLÍ

Caballers: V. Rodón, Juan Comas, J. Pujolet, E. Batllori Picafort y Quimet P.: Malà sombra.

Caballers: Enrich Doménech y ningú més: Tota la gloria per vosté.

Caballer: J. Montabliz: Gracias del verset.—J. Costa y Pomés: Tot es en cartera y 's publicarà lo que bonaient se pugui. Ah, y gracias.—Vicente Llopis y Cirera: No crech que ho aprofitem.—Sebastià Castellví: Uy, iqu' es llach aixó!—J. Alamaliv: Rebut.—R. Fábregas: Es dolentet.—Rojo y Trapadella: Manso y defectuós.—J. Moret de Gracia: Molta mercè.—Roura: Preferim las produccions del cansalader.—J. Santapau: No 's canvi de dibuixar per vosté mateix, y... iqu' sab?—Felix Cana: Gracias; veurém.—Joanet de Vimodré: No fa per nosaltres.—José Durbán: M' hi jugaria un peix que ha fet tart.—B. A. F.: Consolis; que d' epitalis ne rebèm molts y no 's publicüm casi cap.—Raimont Barrufet: «Adeu! Vaja, alanta!—Joseph Oliveres P.: Bueno, no hi tinc res que dir.—Antolí Boadas Ribot: Ho diupto, caballer.—Antón del Singlot: Gracias pels recordatoris.—Rasca Tripas: No hi haurà lloc, ja ho veig venir.—Miquel Carrera: No 's comom.—Joseph Cafaheras Golás: No estém per màximas.—Héroe: A la roca t' aguardo.—Silvestre Pujadas y Arenol: No senyor.—Emili Forgas: Els versos están ben tractats. L' assumptu es pobre.—J. Pascual: Faltará espay.—M. B.: Gracias.—F. Carreras P.: Igualment.—Joan Bertran: No ho assegurém.—Joseph C. Sardurí: Ab molt gust, però ja es tart.—J. Gil-mont: Gracias per l' avis. No passarà més.—J. B.: Murciélagos y Mata-frares: No 'ns es possiblement insertar las cartas que 'ns envian per varius motius.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Cr. Lorilleux y C°

Dissapte, 29 d' Octubre

LA CAMPANA DE GRACIA

publicarà un NÚMERO EXTRAORDINARI

CONMEMORANT LA

Diada dels Morts

8 planas d' il·lustració y text
10 céntims

Morts politichs * Morts locals
Morts estrangers